

Edukacja IPN

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/materialy-edukacyjne/teki-edukacyjn/polskie-podziemie-niepodleglos/lownik-i-biogramy-post/155339,Mazurkiewicz-Jan-Radoslaw-18961988.html>

03.05.2024, 19:38

Mazurkiewicz Jan „Radosław” (1896-1988)

Płk Jan Mazurkiewicz „Radosław” (1896-1988), ur. 27 VIII 1896 r., Lwów. Pochodził z rodziny rzemieślniczej. Wychowywał się w Złoczowie. Ukończył gimnazjum we Lwowie. Był członkiem Związku Strzeleckiego, a z chwilą jej utworzenia wstąpił do I Brygady Legionów Polskich. Podczas walk na froncie dostał się do niewoli rosyjskiej, z której udało mu się uciec. Walczył kolejno w szeregach II Korpusu gen. Józefa Hallera, POW oraz WP. W 1922 r. przeniesiono go do rezerwy w stopniu kapitana. W maju 1930 r. wrócił do WP jako oficer zawodowy. Przed wybuchem wojny był oficerem sztabu Grupy Operacyjnej Dywersji „Zygmunt”. Już w połowie września 1939 r. w Stanisławowie założył Tajną Organizację Wojskową, która w marcu 1943 r. scaliła się z AK. Początkowo był zastępcą płk. Augusta Emila Fieldorfa „Nila”, szefa Kierownictwa Dywersji, a od 1 II 1944 r. szefem Kedywu. W powstaniu warszawskim dowodził najliczniejszym i najbardziej elitarnym Zgrupowaniem „Radosław”, walczącym kolejno na Woli, Starym Mieście, Czerniakowie i Mokotowie. W sierpniu 1944 r. został poważnie ranny, mimo to dowodził podległymi sobie oddziałami, leżąc na noszach. Po upadku powstania uniknął niewoli i kontynuował działalność podziemną. W maju 1945 r. został delegatem na Obszar Centralny DSZ. UB aresztował go 1 VIII 1945 r. i przekonał do ujawnienia podległej organizacji. Po miesiącu został zwolniony z aresztu. Stał na czele Centralnej Komisji Likwidacyjnej AK. 8 września 1945 r. wystosował apel do żołnierzy podziemia o ujawnienie się i skorzystanie z amnestii. Niektórzy członkowie podziemia odebrali to jako akt współpracy z UB. 4 II 1949 r. został ponownie aresztowany przez UB. Przeszedł bardzo ciężkie śledztwo. UB bezskutecznie próbował zmusić go do obciążenia swojego byłego dowódcy gen. Fieldorfa „Nila”. Po ponad czterech latach, 16 XI 1953 r., został skazany przez WSR w Warszawie na karę dożywotniego więzienia. Wypuszczono go na mocy amnestii z kwietnia 1956 r. Został zrehabilitowany w 1957 r. Przez wiele lat pełnił funkcję wiceprezesa ZBoWiD. W październiku 1980 r. komunistyczne władze awansowały go do stopnia generała brygady. W latach 1981-1983 był członkiem Prezydium Ogólnopolskiego Komitetu Frontu Jedności Narodu. Zmarł 4 V 1988 r. Został pochowany na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach w Warszawie. Odznaczony m.in. Krzyżem Złotym Orderu Virtuti Militari IV kl., Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militari V kl., Krzyżem Walecznych (jedenastokrotnie). Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski.

Opcje strony